

PERMAKULTURA

Cílová skupina: 5. třída (po jednoduché úpravě 3. - 4. ročník)

Cíl aktivity: žák

- čte s porozuměním přiměřeně náročný text potichu i nahlas (očekávaný výstup z RVP)
- rozlišuje podstatné i okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává (očekávaný výstup z RVP)
- vyhledává klíčová slova, využívá čtení jako zdroj informací
- zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat (očekávaný výstup z RVP)
- v rámci svých možností se aktivně zapojuje do aktivit, které mohou ochranu životního prostředí podporovat
- ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny (očekávaný výstup z RVP)
- dodržuje podmínky pro pěstování rostlin, zpracovává půdu

Délka trvání: 2 x 45 minut

Počet účastníků: 16 – 28

Organizace: jednotlivci, skupinky po čtyřech

Prostorové požadavky: učebna (venkovní učebna), část školní zahrady určená pro výsadbu jedlého lesa

Pomůcky: ovoce, text – Permakultura (základní principy permakultury, principy a pěstování jedlého lesa, příprava půdy mulčováním), psací potřeby, keře, stromky, kůly, velké krabice bez potisku, posekaná tráva, sláma, motyky, rýče, konve

Klíčová slova: jedlý les, permakultura, mulčování

Metoda: RWCT – brainstorming, INSERT, skupinová práce

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace, Člověk a svět práce

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura, Pracovní činnosti

Průřezové téma: Environmentální výchova

Klíčové kompetence:

kompetence k učení – vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě

kompetence občanské – chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

kompetence pracovní – přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot

Motivace: Na první aktivitu (český jazyk) přinese učitel do třídy misku ovoce.

Popis aktivity: 1. vyučovací hodina – český jazyk

První aktivita

Na začátku hodiny dá učitel žákům ochutnat kousky ovoce. Učitel pokračuje metodou brainstorming – „Co vás napadne, když se řekne ovoce?“.

Učitel zapíše na tabuli nápady žáků a pokračuje řízená diskuse na téma, jaké ovoce bychom mohli pěstovat na školní zahradě a jakým způsobem. (10 minut)

Druhá aktivita

Navazuje metoda INSERT – učitel rozdá žákům připravený text úměrný věku délkou i náročností. Připomene žákům systém čtyř značek („fajfka“- znám, je v souladu s mými dřívějšími vědomostmi, + - informace je pro mě nová, přijímám ji, - - informace je v rozporu s tím, co vím z dřívějšíka, nepřijímám ji a ? – informaci nerozumím, je mi nejasná, potřebuji ji rozvést, konkretizovat, abych ji přijal) a pověsí ho na viditelné místo v učebně. Úkolem žáků je ve stanovené době individuálně pročítat text a opatřovat jej zmíněnými symboly. (10 minut)

Po uplynutí času vyzve učitel žáky, aby mu diktovali pro ně nejdůležitější označené části textu k jednotlivým značkám, a zapíše je na tabuli.

Učitel i žáci tím získávají přehled o komentovaných částech textu. Společně si aktivně vyjasňují a uvědomují vztah k určitým informacím. (20 minut)

Učitel se společně s žáky vrátí k brainstormingu a provedou reflexi, zda si přečtením textu případné otázky zodpověděli či domněnky upřesnili. (5 minut)

2. vyučovací hodina – pracovní činnosti

Žáci se rozdělí do skupinek po čtyřech a ve školní zahradě zasadí připravené keře a stromky.

Z připravených velkých krabic odstraní různé plastové samolepící pásky a kovové spony. Krabice rozloží a kladou na zem tak, aby se jejich okraje překrývaly o 20 cm, kvůli prorůstání plevelu spárami. Na ně rozprostřou slámu, posekanou trávu, či jakékoliv jiné organické zbytky. (45 minut)

Varianty:

- text přizpůsobíme žákům různých úrovní
- místo metody INSERT použijeme metodu RWCT – dvojitý zápisník

Poznámky, doporučení, doplňkové informace:

- keře a stromky žáci zaplatili penězi získanými odevzdáním starého papíru (protože si rostliny zaplatili, lépe se o ně starají, jsou zodpovědnější)

Navazující činnosti:

- výtvarná výchova – malování zasazených stromů, výroba herbáře
- pracovní činnosti – zalévání jedlého lesa, mulčování

Literatura: pro přípravu pracovního textu můžeme využít spoustu informací z knih zaměřených na biozahradu, případně www.ekozahrady.com a další